

preganjanja edine svoje zdravje. Kdor ima količnik čuta za trpečega, četudi nima nikakršne stanovske solidarnosti, bo vedel, kaj je njegova dolžnost. Naše poverljivost ne more v gmotnem oziru ničesar storiti za tov. Moderndorferja. Zato so po edinci toliko bolj poklicani, da se spomnijo preganjanega sprčo njegovega vedno težjega položaja. Pred časom so se nekateri zganili in uspeh se je videl. Toda v zadnjem času je ta pomoč popolnoma usahnila. Ni mamo obrambnega sklada, nimamo virov, da bi iz njih vsaj nekoliko dobili, kdor je v stiski, zato smo navezani le drug na drugega. Žalibog ni bila naša solidarnost v nesreči nkdar niti od daleč tako goreča kot so bile ognjevitve naše stanovske — fraze. Apeliramo na vse, da z deanjem poživljajo iskro skupnosti med nami in se ne umikajo z malim prispevkom, kadar je treba pomagati preganjanemu tovarišu. Naj vsakdo pomisli, kako težko je bednemu, kako bi bilo njemu samemu, če bi ga zasledovala nesreča in če bi bil v nesreči sam. Toliko v pojasnilo na razna vprašanja!

— Zopet nova krivica. Več tovarišev in tovarišic iz mariborske oblasti je bilo pretekli teden presenečenih z dekreti gosp. velikega župana, ki po odredbi ministra prosvete O. N. br. 27.636 z dne 11. maja 1927 popravljajo vse dekrete ministra prosvete iz leta 1924, glede napredovanja v 4. skupino, ki se jim je od ministra priznala naknadno za leto 1923. Neka odločba namreč določa, da se položajna plača računa šele od dneva podpisa dekreta. Torej tu je našel sv. Birokracij kamen spoditke, ni pa pomislil, da krivda ni na strani prizadetih, ki morajo za kazen plačati po 500 Din »preveč nakazane plače«. So to oni tovariši, ki so nastopili službo oktobra ali novembra 1919 in ob splošni prevedbi 1. septembra 1. 1923, še niso bili prevedeni v 4. grupo, zato so dobili marca in aprila 1924 prevedbena uverjenja še za 5. grupo, dočim jim je že od 1. novembra 1923 pripadala 4. grupa. Seveda so takoj vložili prošnje za 4. grupo, ki so bile v ministrstvu rešene šele oktobra 1924 z določilom, da napredovanje velja s 1. novembrom 1923, kar je popolnoma logično in pravilno. In vendar pride sedaj taka »Posprava«. Ali bi se med tovariši našel jurist, ki bi znal razločevati to usodopolno zadevo, ki mnogo tovarišev — brez lastne krivde — bane pri napredovanju za eno leto nazaj?

— K premestitvi tov. Rantove iz Škofje Loke v St. Vid pri Ljubljani smo prejeli z ozirom na našo zadnjo notico še sledeče pojasnilo. Leta 1921. so bila v Škofji Loki razpisana 3 mesta za učitelje. Ta mesta so dobile tov. Rantova, J. in V. H.-B. V l. 1925. je bilo po razpisu stalnih na šoli 5 učiteljev in 3 učiteljice. V l. 1925./26. je bil tov. K. pozvan v vojaško službo in na njegovo mesto je prišla tov. A. M., ki je bila imenovana še isto leto stalno po § 71. V letu 1926./27. je bila imenovana še tov. A. P. po § 71. na šolo v Šk. L. Radi nje je morala oditi začasna učna oseba. Tekom lanskega leta je bil sistemiziran na šoli razred za oddaljene in nameščen tov. J. R. Tekom leta pa je bilo razpisano zopet eno mesto za učitelja in je bil nameščen tov. J. K. Je ta nastopil, je bila ena učna oseba nadštevilna. Prosvetna oblast je kot tako določila tov. Rantovo, ki pa je svoje mesto dobila po razpisu ter jo premestila v St. Vid. Ta je izjavila, da se bo pritožila (kar je tudi storila), čeprav ji to mesto ugaja, ker ni ona nadštevilna. — Ako natančno preudarimo zadevo, vidimo, da je treba iznova energično zavzeti stališče proti § 71. in precizno določiti, da je v vsakem slučaju varovati one, ki so dobili službo po razpisu. Čemu so potem razpisi, ako se lahko dobe mesta po § 71. in razpisi ne veljajo. Škoda kolektiv! Letos je zopet razpisano mesto za moškega v Škofji Loki in prihodnje leto se lahko ponovi iznova ista igra — pa naj bo režim ta ali ta!

— Pomožna akcija »Vsem dobrim srcem«. Za lanski Božič smo započeli akcijo pod devizo »Vsem dobrim srcem« in z namenom, da odkupimo Tušingga preuredimo za Učiteljski konvikt. Ako bi akcija uspela po načrtu, bi letos z oktobrom že lahko imeli svoj konvikt v Ljubljani, t. j. poslopje z zemljiščem, ki bi ga bilo moči s primeroma majhnimi stroški preurediti in opremiti v označeni namen. Akcija pa ni uspela, ker se je vabilu odzvalo le 28 oseb, ki so do konca novembra t. l. vplačale skupno 19.800 Din. Te osebe so svoje prostovoljne doneske gotovo že prebolele, kakor bi jih donesle drugi, če bi se odzvali vabilu. V svrhu kontrole vsakega prizadetih navajamo imenoma darovane vsote po redu, kakor so dohajale, in sicer: dr. Fr. Derganc, Ljubljana, 1000 Din; Ciril Kopitar, Kandija pri Novem mestu, 1000 Din; Pavel Plesničar, Ljubljana, 300 Din; Ivan Šmajdek, St. Vid nad Ljubljano, 400 Din; Rudolf Knez, Ig-Studenec, 2000 Din; Anton Germek, Ježica, 300 Din; Josip Reichman, Brežice, 600 Din; Julij Slapšak, Moste, 100 Din; Andrej Rape, Ljubljana, 1000 Din; Alojzij Novak, Ljubljana, 1000 Din; Iva Kobalova, Ljubljana, 1000 Din; Anton Maslu, Turje, 1000 Din; Ivan Benedičič, Mirna, 1000 Din; E. Gangl, Ljubljana, 1000 Din; Juraj Režek, Ljubljana, 1000 Din; Pavel Flere, Beograd, 1000 Din; Ivana Goršetova, Ljubljana, 900 Din; dr. St. Bevk, Ljubljana, 200 Din; Marija Rupnikova, Kamnik, 1000 Din; dr. Simon Dolar, Kranj, 800 Din; Miroslav Zor, Ljubljana, 200 Din; Ivan Kocijančič, Ljubljana, 200 Din; Ana Kleinsteinova, Polhov gradec, 500 Din; Janko Volzel, Trebnje, 600 Din; Ernest Potrato, Ljubljana, 300 Din; Valerija Reitzeva, Bohinjska Srednja vas, 600 Din; Fran Merljak, Ljubljana, 700 Din; Ivan Gasser, Ljubljana, 100

Din; skupaj 19.800 Din. Denar je naložen v Kmetijski posojilnici ljubljanske okolice. Darovalci in darovalke naj javijo, kako naj porabimo darovane zneske: ali naj jih vrnemo njim ali naj jih nakažemo v namen, ki ga sami določijo. — Ljubljana, 1. decembra 1927. — Naslov: Pomožna akcija Učit. tisk.

— Uradni odloki. Šolski upravitelji dobivajo dan za dnem odloke, ki so nejasni včasih celo konfuзни. Radi teh je mnogo nepotrebnega pisarenja in zmešnjav, kar bi se lahko prihranilo, ako bi oblasti odloke, ki jih pošiljajo, temeljito pregledali pred odposiljavitvijo. Večkrat se vidi, da si same niso na jasnem, kaj hočejo. Upravitelji naj tekajo od tovariša do tovariša, ali k šolskemu nadzorniku po pojasnila. Koliko nepravilnosti se dale n. pr. samo statistične pole. Najprej se je reklo, da je razred naš razred, čez nekaj časa pa je bil naš razred že samo naše šolsko leto in razred so ponižali v »odelenje« in narobe. Večkrat prihajajo odloki, ki so dvoumni (t. j. kadar si sami niso na jasnem), ki se navadno glasijo »v okviru obstoječih predpisov«. Ali ne bi mogli reči: po členu tem in tem je tako ali ni tako in zadeva bi bila rešena. Zelimo od naših oblasti več jasnosti!

ZVONČEK
1., 2. in 3. številka so izšle!

Tovariši-ce! Opozorite
stariše in otroke,
da javijo upravi naročbo!

— Pri nekaterih sreskih prosvetnih odlokih se razpasuje čimdalje bolj čudna navada, da se zahteva od šolskih upraviteljev rešitev posameznih odlokov v nemogočem terminu. Ne more se postaviti na stališče, da so mnoge šole na deželi in da ležijo te podeželske šole tudi v krogu podeželskih prometnih razmer ter prejemajo vsled tega upravitelji teh podeželskih šol odloke mnogo dni kasneje. — Tudi se ne morejo postaviti na stališče današnjega upravitelja, ki je dandanes pravi suženj svojega poklica, z neštevilnimi dolžnostmi, a — takorekoč — brez vsakih pravic. Ves dan se mora ubijati s šolsko mladino v učni sobi, a ko uživa drugo učiteljstvo toli potreben odmor, mora šolski upravitelj v pisarno, da pregleda in reši po pošti dospele razne odloke, statistike itd., ki dandanes kar dežujejo, ker drug drugega tolmačijo, preključijo, spreminjajo itd. itd. — Da mora tudi šolski upravitelj dobiti neke čas za pripravo na pouk, kaj to mar odločujočim faktorjem. Na podlagi tega si lahko predstavlja vsak — tudi če ni upravitelj — razpoložljivost šolskega upravitelja v trenutku, ko čita n. pr. 24. novembra 1927, po odhodu pismonoše, ki je ravnokar prinesel pošto, da mora z obratno pošto, najpozneje pa do 25. novembra t. l. zanesljivo poročati o zadevi objav v smislu nove potniške tarife. Tozadevni odlok omenjenega prosvetnega oddelka nosi datum 15. novembra 1927; tozadevna kuroverta, s kjo se je imenovani odlok odposlal, kaže žig pošte Murska Sobota z datumom 21. novembra 1927 (?!). Ali je potem čudno, če pride tak odlok šele 24. novembra v roke upravitelju kake podeželske šole? Ako rabi odlok iz pisarne prosvetnega oddelka do poštne urada 7 (reci sedem) dni, potem vendar ne smemo zameriti takemu odloku, ako pride do rok upravitelja kake podeželske šole šele 24. novembra; eno leto potovanja bi ne bilo preveč z ozirom na prej omenjeno razmerje. — Ravno pod isto kuvertu pa je bil tudi drug odlok z istim datumom (15. novembra 1927), s kojim se zahteva določiti eno učno osebo, ki bo predavala učencem eno uro o Društvu narodov. Tudi o izvedbi tega ukaza je poročati do 25. novembra t. l. (?). Torej iz pisarne prosvetnega oddelka do pošte je šel tudi ta odlok od 15. novembra do 21. novembra 1927, t. j. 7 dni, v roke upravitelja pride 24. novembra 1927, čemur se gotovo ni čuditi z ozirom na prvotno njegovo 7-dnevno potovanje iz pisarne na pošto; šolski upravitelj pa naj sedaj dne 24. novembra 1927, t. j. pouka prosti četrtek, določi eno učno osebo, ki bo učencem predavala eno uro o Društvu narodov in o izvršbi tega naj poroča omenjenemu prosvet. oddelku do 25. novembra 1927 (?). Za praktične nastope na učiteljskem smo temo prejeli vsikdar toliko časa pred nastopom, da se je bilo mogoče na nastop tudi pripraviti. V tem slučaju pa naj se predavanja kar iz žepa ali iz rokava stresavajo. Mi, podeželske pare, obžalujemo, da nam ni pri rokah toliko virov za predavanja, kakor v tem oziru srečnejšim tovarišem in tovarišicam v mestu, namreč razne bogate knjižnice, čitalnice itd. Za tozadevni prevdarek potrebujemo torej prej več, kakor manj časa. Ali se nas hoče posli napraviti manj točne in manj vestne? Verujete, da bi bil mnogi izmed nas točnejši, vsaj v reševanju odlokov, kakor mu je to mogoče na podeželski šoli. Vsi pa seveda ne moremo biti v mestu ali v kraju železniške postaje, četudi bi bil ta ali oni izmed nas bliže teh železnih krajev, če ne bi bil toliko nesrečen, da nima kakega strica ali tete na vplivnih mestih. Prosimo torej nekoliko več obzirnosti!

— Razširjenje šol. Pri Sv. Katarini, srez Kranj, se otvori dvorazredna osnovna šola. Na osnovni šoli Gorje, srez Kranj, se otvori vzporednica. Petrazredna osnovna šola na Muti se pretvori v šestrazredno osnovno šolo.

ŽIKA JE SAMO ENAI

Če hočete piti res dobro in ne predrago kavo, zahtevajte izrecno ŽIKO. Pazite na to ime radi številnih ponaredb!

— Priporočilo. Cenj. člane in šolska vodstva opozarjamo na današnji inserat tvrdke IGN. VOK. Ljubljana, katera ima splošno znano najboljšo šivalne stroje v za logi po ugodnih cenah in plačilnih pogojih. Več in inseratu.

— Opozarjamo tovariše(ice) na inserat lekarne BAHOVEC, ki jo toplo priporočamo. — Enako naj se tovarišice in tovariši ozirajo pri nakupu in naročilih na tvrdke, ki inserirajo v »Učiteljskem Tovarišu«.

J. C. KOTAR drogerija, parfumerija
Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

IZ OSREDNJEGA IZOBRAŽEVALNEGA ODBORA.

Razposlali smo vsem krožkom prvo brošuro o liberalizmu. Vsak krožek in vsak društveni poročevalec je prejel istočasno natančna navodila, kako naj se podana snov razpravlja. S tem smo omogočili vsem krožkom, da začno z resnim izobraževalnim delom. Navodila so tako natančna in podrobna, da je odvisna na tem mestu vsaka nadaljnja beseda pojasnjevanja. Naj ugovorimo samo to, da je po vsej tej pripravi vsako nadaljnje odlašanje nerazumljivo in neopravičljivo. Zlasti opozarjamo vse sklicatelje, da so odpadle sedaj vse morebitne težkoče tudi za nje in da nimajo druge naloge, nego da nemudoma skličejo sestanke tudi povsod, kjer se to še ni storilo.

Ker nam še pet učiteljskih društev ni doposlalo niti poročila o ustanovljenih krožkih, niti imen sklicateljev in števil na posamezne krožke pripadajočih članov, smo dotičnim društvom poslali brošure in navodila naravnost na društvene predsednike, katere prosimo, da brošure takoj razdele ter v odborovi seji ustanove posamezne krožke in imenujejo njihove sklicatelje. Le če se ima v najkrajšem času vršiti društveno zborovanje, naj se počaka s tem nujnim delom do zborovanja.

Povdarjamo še enkrat, da sklicatelji nimajo druge naloge, kot sklicati sestanke. Vse drugo se po navodilih uredi na sestanku samem. Kjerkoli bi bilo mogoče, naj sklicatelji razdele brošure še pred sestankom, tako da lahko vsakdo prečita doma določeno snov, o kateri se bo vršil na sestanku razgovor. Sklicatelje prosimo tudi, da nam pobrani denar (3 Din za izvod) takoj nakažejo po priloženih poštinih položnicah.

Da olajšamo sklicateljem za prvi sestanek delo, sporočamo vsem tovarišem in tovarišicam, da je v smislu navodil prečitati za prvi del obravnave v krožku prvo, tretje, četrto in peto poglavje iz brošurice. Drugo poglavje ostane za drugi sestanek. Vsakdo naj si označi iz teh poglavij vsa ona mesta, ki se mu zde ali posebno važna, ali malo razumljiva, ali mogoče nepravilna in paradokсна. Vsa ta mesta se pri sestanku najprej porazgovore in pojasnijo, ter se potem šele preide k nadaljnjim navodilom.

Storjen je torej tako resen in sistematičen začetek. Prosimo vse tovarišice in tovariše, zlasti pa mlajše, da se poprimejo tega preprostejšega dela z vsem ognjem in vso žilavostjo, in prepričani smo, da bo že drugi naš izobraževalni tečaj pokazal, da smo se tekom tekočega šolskega leta približali že lep korak stavljenemu si cilju.

—oio Učiteljska izobrazba:

11. Vransko: Tamkajšnji krožek je zboroval prvič 9. novembra t. l. Razpravljal je o organizacijskih vprašanjih UJU in o reformi društvenega dela. Udeležencev 11.

12. Lašče: Izobraževalni krožek je imel svoj prvi sestanek 13. novembra. Obravnaval je razvoj liberalizma (po Kreku in Ušeničniku). Prihodnji sestanek se določi pri zborovanju v Ribnici.

TVRDKA F. IN I. GORIČAR, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29

priloga cenj. učiteljstvu perilo za gospode in dame, lašnega izdelka, vseh vrst damsko in otroško konfekcijo, razno manufakturno blago za obleke in perilo, trikotažo, pletenine in druge modne predmete.

Pri večjem nakupu olajšani plačilni pogoji!

Šolska reforma.

KROŽKI IN REFORMA VZGOJE IN POUKA.

Pedagoški krožki.

Nujno potrebne so nam krajevne zajednice.

Že lansko leto so se jeli ustanavljati pedagoški krožki. Letos pa je naša učiteljska organizacija spoznala, da je samoizobrazba med učiteljstvom ena najvažnejših njenih nalog, in je sklenila, da se morajo v njenem področju ustanoviti po celi Sloveniji samoizobraževalni krožki. Ti krožki naj bodo tedaj tudi tiste zajednice, v katerih se bo snovni duh, ki bo prenovil našo šolo in po svoji družabni močnosti tudi duševnost naroda. Krožki so krajevne zajednice, vsi učitelji in učiteljice se lahko vsaj enkrat na mesec snidejo in se pogovorijo o stvareh, ki naj zanimajo vse posameznike stanu. Sestanki

po krožkih ne zahtevajo od članov ne stroškov, ne drugi žrtev, poleg tega je pravo veselje, da se tovariši vidijo in porazgovorijo; pošten in naraven človek si zaželi družbe v dobrem imenu.

Naloga krožkov.

Nekateri bodo ugovarjali, češ, da je treba člane seznaniti najprej z družboslovjem in da bi bilo za sestanke preveč snovi, če bi pridružili še pedagogiko. Se več pa jih bo, ki jim bo družboslovje nepotrebno in se bodo želeli le pedagogike. Oboji se motijo. Nove vzgoje ni mogoče razumeti brez poznanja družbe, ker je nova šola šola iz življenja, življenje pa nastaja, se razvija in neha le v družbi; človek kot posameznik je le atom. Pripoznati pa moramo tudi, da jih je precej, ki dobro ip natančno zaznavajo naš gonsko dogajanje v družbi, ki pa vendar ne poznajo pedagoške znanosti, najmanj pa so zmožni vzgojnega konkretnega učinkovanja. Krivično je omalovaževati družboslovje, krivično pa je tudi omalovaževati psihologijo otroka in pedagogiko. Le organska spojitve obojega nas bo usposobila za pravo pot.

Čas sestankov.

Nekoliko težje bo zaradi časa. Prilike same bodo povedale, kako naj si uredimo zaradi časa: ali naj govorimo eno uro o družboslovnih pojmi, eno pa o pedagoškem delu in ljudskem izobraževanju, ali pa enkrat o prvem, drugič pa o drugem. Ne bo dovolj, če se bodo sestanki vršili le vsaka dva meseca po enkrat, ker potrebe same bodo zahtevale, da se vršijo sestanki vsaj enkrat v mesecu. Sestanki, ki se zaradi zasneženih potov niso mogli vršiti pozimi, naj se nadomestijo v poletnih časih.

Sicer pa ima organizacija v svojem programu tudi reformo šole, reforma šole pa more imeti svoj vir le v reformi duhov, v reformi učiteljske izobrazbe. Tudi drugače je reforma tako nujna, da ne smemo z njo prav nič odlašati. Čas si moramo poiskati. Povdarjam še enkrat, da morajo biti krožki delavnice novega pedagoškega duha.

(Konec prih.)

HOTEL TRATNIK Ljubljana, Sv. Petra c. 25
Priporoča lepe zračne sobe.

Učiteljsko disciplinsko sodišče.

PRVE RAZSODBE PRED UČITELJSKIM DISCIPLINSKIM SODIŠČEM V LJUBLJANI.

Disciplinsko sodišče, ki je bilo ustanovljeno s predzadnjo tozadevno uredbo, je začelo poslovati pred nekaj meseci. V obravnavi je sedaj precej disciplinskih zadev in le želeto je, da pridejo vsi slučaji čim prej na vrsto, da ne bodo več viseli nad prizadetimi.

Po novi odredbi se poslovanje disciplinskega sodišča ne bo bistveno izpremenilo. Važno bo le to, da bo predsedoval novemu disciplinskemu senatu jurist-sodnik.

Ker je bilo med učiteljstvom in v naših listih mnogo kritike radi nove disciplinske uredbe še predno so se pokazali v praksi nedostatki odnosno vrline, naj podamo pregled disciplinskega postopanja.

Ko dospe ovadba zoper učitelja pred pristojno šolsko oblast, jo ta odstopi disciplinskemu sodišču, ki skliče disciplinski senat na sejo. Ta zadevo prouči in presodi, če je takega značaja, da spada pred disciplinsko sodišče. Če senat temu pritrdi, se uvede, ako je potrebno, nadaljnja preiskava, zasllišjo se po potrebi priče, da se zadeva popolnoma pojasni in točno ugotovi. To preiskavo vodi običajno sreski šolski nadzornik. Ko dospejo vsi zadevni spisi, se senat ponovno posvetuje in če spozna, da je zadeva popolno ugotovljena in vsestransko raziskana, jo izroči disciplinskemu obtožitelju (vzet iz vrst pravnikov pri prosvetni upravi), da sestavi na podlagi iznešenih obtožitev in izpovedb obtožnico. V ponovni seji se prečita obtožnica in nato dostavi obtožencu v svrhu zagovora, ki ga mora podati v določenem roku pismeno disciplinskemu sodišču. Po doseplem zagovoru, katerega obravnava disciplinski senat, se povabijo še eventualne predlagane priče in razpiše končna javna razprava, h kateri je povabljen toženec, morebitne priče, priglasi zagovornik (zmožno je naziviranje učiteljstva, da je izvoljen tov. zagovornik) ali branitelj, ki je lahko stanovski tovariš ali pa pravnik — advokat.

Ako ne priglasijo obtoženec svojega zagovornika, mu ga dodeli disciplinsko sodišče ad ex offo določenih braniteljev.

Razpisana disciplinska obravnava je javna. Obtoženec se brani pri razpravi sam, po predlaganih pričah in po svojem branitelju. Disciplinski tožitelj zastopa obtožnico na podlagi iznešenih dejstev in zasllišanih prič. Ko je zaslivanje izvršeno in so podali svoje mišljenje disciplinski obtožitelj in branitelj, se disciplinski senat posvetuje v tajni seji, na kar razglasi javno predsednik na podlagi glasovanja krivdo ali nekrivdo, kaznen, odnosno oproščenje.

Za vsak disciplinski slučaj se izžreba od izvoljenih učiteljskih zastopnikov po en drug, ki posluje kot sodnik, kateremu so na razpolago vsi disciplinski spisi in mora pristavovati vsem posvetovanjem in glavni razpravi.

Iz dosedanjih, v obravnavi se nahajajo disciplinskih zadev je bilo nekaj umaknjenih, ker ni prave podlage, več pa je bilo dovršenih. V prvem slučaju je bil obtoženec obsojen radi dokazanih pregreškov na